

MIQUEL OLIVA, i la muntanya

per Ramon SALA i CANADELL

Quant més temps passa, més es va accentuant el nostre record — ja podem dir-ne història — de les estades d'en Miquel en aquestes terres, per ell tan estimades, de l'Alta Garrotxa, puig la seva admiració per la turmentada orografia de la comarca esdevenia realment contagiosa. Tan gran era el seu entusiasme per tot allò muntanyenc i rural — en el fons ell fou un romàntic de la muntanya —, que una irresistible atracció, ratllant al misticisme, el dominava sempre. Parlem d'un ideal que generalment l'hi provocava una certa predisposició a reaccionar en contra de la mar, si és que s'iniava una conversa sobre aquest tema.

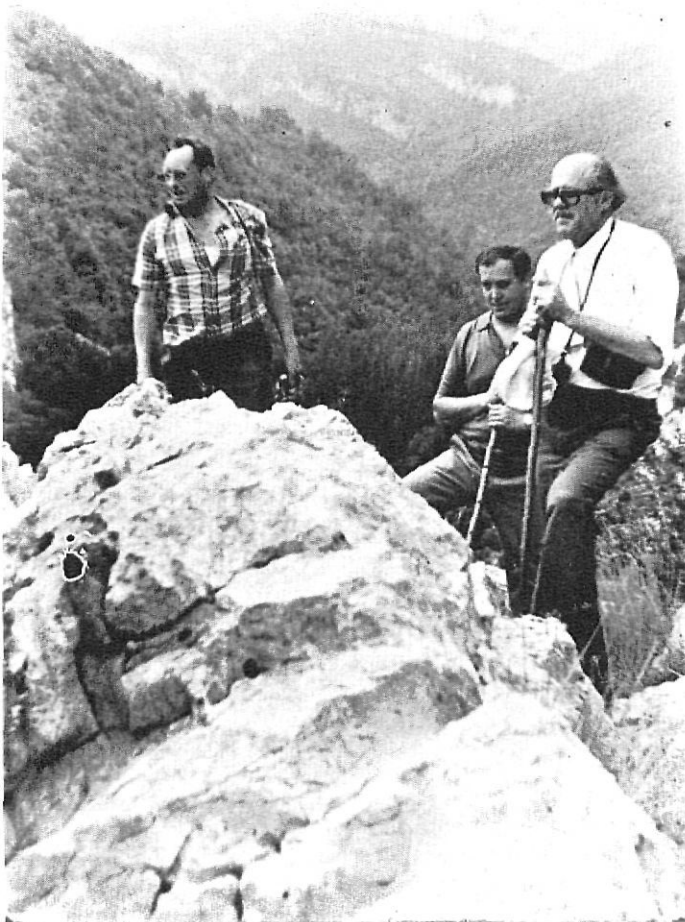
Certament, amb la gent de pagès s'hi trobava molt millor que en els ambients ciutadans. Hi sostenia llargues converses sobre els més diversos temes, però sempre per treure'n més coneixement del país. Una de les coses més remarcables d'en Miquel fou una fabulosa activitat exploratòria, ja que a part de tenir un coneixement complet de la província, fins als més mínims detalls, pel que fa referència a la Garrotxa la seva erudició era total. Caminava per

aquest muntanyam, sempre viva la conversa i la puntualització històrica de cada pam de terreny que trepitjava, un terreny que per nosaltres, molt més que paisatge, ara és història viva y coneguda pel mestratge d'en Miquel Oliva que l'estimava i coneixia més que cap altre.

Es dolia amb molta tristor de la despoblació de la muntanya i amb melanconia anàvem recordant molts dels conreus ara abandonats i que, en altre temps, pel seu aspecte de fertilització donaven una nota de vida al paisatge; així com les masies, que avui resten mudes, totalment silencioses, sense sentir mai ni el belar dels xais ni les esqueles de les vaques que, amb el seu dringar característic, llençaven una nota musical que formava part de l'ambient plàcid d'aquestes muntanyes. Sempre tindrè present quan arribava amb l'ànim ben decidit, la gorra encasquetada, la màquina de retratar i la gran motxilla, de la que es mostrava joiós, explicant-nos la gran capacitat que tenia per a col·locar-hi coses.

El seu tarannà rural enganyava molta gent, perquè la quantitat de coneixements que tenia era tal que deixava marginats a molts interlocutors que havien volgut contradir-lo, imposant-li un criteri, ja fos arquitectònic o històric, que ell no tardava a demostrar errat, arribant, de vegades, a veritables graus d'arrauxament furibund. Però de la mateixa forma que el seu acalorament s'alçava tempestuós i sonor, el seu sentit irònic, molt agut i penetrant, dibuixava retrats d'alguns personatges característics, l'exactitud i comicitat dels quals feia esclatar les rialles de tots els que l'escoltàvem.

Hom es sorprenia moltes vegades, després d'haver-lo vist el dia abans retratat en els diaris acompanyant algun ministre o alt personatge en visita arqueològica, de poder-lo veure al jorn següent al mig de la pols, dins les coves, restaurant alguna església o enfilant-se pels cingles per arribar a qual-

*En el salt dels liberals
junt amb els companys
Josep Canal i
Sebastià Vives*

sevol bauma en recerca de possibles jaciments, que en moltes ocasions, en assolir-los, no eren gairebé res. Tinguem present, però, que més que per la seva professionalitat, era portat totalment d'una gran afició i entusiasme i d'un sentit innat per l'arqueologia.

Sempre estarem orgullosos de recordar, per la seva presència inoblidable, llocs com Sant Aniol d'Aguja, el dia de l'aplec, on junt amb el seu gran amic Narcís Puigdevall hi assitiem altres companys, tants anys com ens fou possible; Finestres, junt amb el Dr. Miquel Verdaguer; Serinyà, amb el Dr. Corominas i els amics Josep Canal i Pepe Bedoya, quan iniciàrem excavacions a l'Arbreda; Sant Aniol de Finestres, amb el Dr. Pericot; Sant Pere de Roda, amb els de l'Associació Arqueològica; Beget, amb l'escriptor Josep Pla; l'Ariège, per a visitar les coves prehistòriques de Niaux, Caidellach, Mas d'Azil..., amb els del curset de prehistòria, promogut pel Centre d'Estudis de Banyoles; la cova dels Ermitons, quan començarem la primera cata d'exploració, la cova del Bisbe, la de les Monges, etc..., la vall de Ribelles, el Bassegoda, la vall d'Ormoier, en fi, seria un mai no acabar anomenar tots els punts que, en visitar-los de nou, ens recorden immediatament la seva persona. Sempre més ens restarà l'anyorança d'aquella vitalitat inexhaurible que es despremia de Miquel Oliva.

Voldria que aquesta poesia d'en Jaume Bofill i Mates (Guerau de Liost), fill d'Olot, fos un cant de recordança per l'amic desaparegut, pel seu contingut d'ideal muntanyenc.

Voldria ser com un petit camí,
daurat a la claror del matí.

I a cada banda, com un raig de sol,
voldria el xiuxiueig d'un reguerol.

Jo fora al mig, tenint-los de les mans,
i ells, un per banda, com petits germans.

Voldria ser com un petit camí,
verge de pols i d'encalmat tragí.

De tantes flors caigudes sobre meu,
tremolaria com un braç de neu.

I fóra trepitjat i humiliat,
com un novici ple de caritat.

I em sentiria, quan ja fos humil,
com un atleta infantil.

Traspassaria els cingles amb un salt,
caminaria sobre el torrental,
car, sota meu, les aigües en repós,
no esbullirien mon seguit de flors.